

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ
Medeni Hukuk Dersi Pratik Çalışması
20 Kasım 2025

Olay I

Mehmet, eski ev eşyaları satan Tunahan’a uğrayarak kendisine ait olduğunu söylediği çok eski bir müzik kutusunu satmak istediğini belirtir. Müzik kutusunu beğenen Tunahan bunu 5.000 TL’ye satın alır.

Tunahan’ın dükkanına uğrayan antika eşya koleksiyoncusu Ahmet bu müzik kutusunu 8.000 TL’ye satın alır.

Ahmet müzik kutusunu eve götürdüğünde bazı parçaların eskidiğini ve bu nedenle müzik kutusunun çalışmadığını görür. Tamiri için müzik kutusunu Rüştü’ye verir. Rüştü, müzik kutusunu tamir eder ve karşılığında 2.000 TL alır. Rüştü, müzik kutusunu tamir ettiği sırada, bu müzik kutusunun eski müşterisi Ceyhun’a ait olduğunu hatırlar ve Ceyhun’a durumu anlatır.

Yapılan araştırmalar sonucunda, müzik kutusunu Mehmet’in çaldığı ve müzik kutusunun hafifçe solmuş ancak hala güzel görünen üst kısmının 1.000 TL’ye boyatılarak Tunahan’a satılmış olduğu ortaya çıkar.

Bunun üzerine Ceyhun, Ahmet’e başvurarak müzik kutusunun kendisine verilmesini ister.

Sorular

1. Tunahan müzik kutusunun mülkiyetini kazanmış mıdır? Neden?
2. Ahmet müzik kutusunun mülkiyetini kazanmış mıdır? Neden?
3. Ahmet’in müzik kutusu için yaptığı masrafı talep etme yetkisi var mıdır? Varsa kimden?
4. Ahmet, müzik kutusunu Ceyhun’a geri vermekle yükümlü müdür? Yükümlüyse hangi koşullar altında?
5. Mehmet, müzik kutusunun boya masrafını kimden talep edebilir? Neden?

Olay II

A, iş görüşmesinde giymek üzere kardeşi B’den ceketini ödünç vermesini ister. Ceketini A’ya verirken ceplerini kontrol etmeyi unutan B, ceketin cebinde bir miktar parasını unutmuştur. C de arkadaşı A’nın görüşmede şık görünmesi için kol saatini A’ya ödünç verir.

İş görüşmesi sonrasında A “biz size döneceğiz” cevabını alır. 10. iş görüşmesinden de aynı cevabı alan A’nın sınırı bozulur. Bu nedenle kendisine bir fayda sağlamadığını düşündüğü ceketini E’ye satmış ve teslim etmiş, ceketin cebinde tesadüfen bulduğu parayı ben para

kazanamıyorum bari sana yardımcı olayım diyerek dilenci D’ye vermiş, kendisini rahatsız eden kol saatini ise saat alım satım ve tamir işleri ile uğraşan F’ye satmış ve teslim etmiştir.

Sorular

1. B’nin ceketi E’den ve parayı D’den geri istemesi mümkün müdür? E ve D’nin pantolon ve paranın B’ye ait olduğunu bilmeleri halinde yanıtınızda bir değişiklik olur muydu?
2. C’nin kol saatini F’den geri istemesi mümkün müdür? A’nın kol saatini çalmış olduğu varsayımında yanıtınızda bir değişiklik olur muydu?
3. F kol saatini dükkanında satışa koymuştur. G’de bu saati beğenir ve satın alır. Bu durumda C’nin saati G’den geri istemesi mümkün müdür? Saatin üzerinde C’nin adının yazdığı varsayımında yanıtınızda bir değişiklik olur muydu?

Soru

Aşağıda yer alan örnekleri TMK m.2 kapsamında değerlendiriniz.

1. Soğuk bir akşamüstü Sadakat mahallesindeki tek eczanenin sahibi Rıza, kendisinden ağrı kesici almaya gelen komşusu Kamil’e, “ondan hiç haz etmediğini, ona ilaç satmayacağını” söylemektedir.
2. Kırtasiyeci Derya, bir kırtasiye toptancısına olan 8.000 TL borcunu ödemek için tüm parayı 1 TL’lik madeni para şeklinde hazırlayıp, “sayarsın artık” diyerek vermeye hazırlanmaktadır.
3. Yıllar önce adi yazılı bir sözleşmeyle kardeşi Nermin’e arabasını satan ve bedelini tamamen alan Halil, arabayı geri almak için “sözleşme resmi şekilde yapılmadı, geçersizdir” iddiasıyla dava açmayı düşünmektedir.
4. Ahmet, evini 4 milyon TL’ye sattığı hâlde tapuda “1.000.000 TL’ye satıldı” şeklinde işlem yapar.

Test Soruları¹

- 1) Aşağıdakilerden hangisi toplumu düzenleyen kuralların hepsi için söylenemez?
 - A) Hepsi insan davranışlarını konu alır.
 - B) Hepsi zaman ve yere göre değişkenlik gösterir.
 - C) Her birinin kendine özgü yaptırımı vardır.
 - D) Hepsi toplumsal hayatı düzenlemeyi amaçlar.
 - E) Hepsinin yaptırımı devlet tarafından desteklenir.

¹ Test soruları için bkz. İkizler, Metin, Tüzüner, Özlem (ed.), Medeni Hukuk – I Pratik Kitabı, Ankara, 2021. Ünal, Mehmet, Aral Fahrettin, Başpınar Veysel, Ozanoğlu Hasan S., Medeni Hukuk Pratik Çalışmaları, Ankara, 2015.

- 2) Belirli bir ülkede belirli zamanda yürürlükte olan yazılı ve yazısız hukuku ifade eden kavram hangisidir?
- A) Pozitif hukuk
 - B) Doğal hukuk
 - C) İdeal hukuk
 - D) Tarihi hukuk
 - E) Sosyal hukuk
- 3) Hangisi yürürlükteki Türk Medeni Kanunu'nun ilk yedi maddesinden oluşan başlangıç hükümlerinde yer alan ilkelere biri değildir?
- A) Hakların kazanılmasında iyiniyetin asıl olması
 - B) Hakların kullanılması ve borçların yerine getirilmesinde dürüstlük kurallarına uyma zorunluluğu
 - C) Hakların kötüye kullanılmasının hukuk düzeni tarafından korunmayacağı
 - D) Kural olarak herkesin hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlü olduğu
 - E) Resmi sicil ve senetlerin, belgeledikleri olgular açısından aksinin ispatlanamayacağı
- 4) Aşağıdakilerden hangisi emredici hukuk kurallarının öngörülmesi nedenleri arasında sayılamaz?
- A) Genel ahlak
 - B) Genel adap
 - C) Kamu düzeni
 - D) Zayıfların korunması
 - E) Genel yorum
- 5) Aşağıdakilerden hangisi hâkimin yarattığı hukukun özelliklerden birisi değildir?
- A) Kural olarak hâkimin yarattığı hukuk kuralı bağlayıcı değildir
 - B) Hâkimin yarattığı hukuk kuralı üst yargı denetimine tabi değildir
 - C) Hâkimin yarattığı hukuk kuralı kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırı olamaz
 - D) Hâkimin yarattığı hukuk kuralı kanun hükmü niteliği taşımaz
 - E) Hâkimin hukuk kuralı yaratma yetkisine hukukta boşluk olduğu takdirde başvurulur
- 6) Hâkimin TMK m.1'e dayanarak koyduğu hukuk kuralı benzer olayda nasıl rol oynar?
- A) Sadece kural koyan hâkimi bağlar
 - B) Sadece sulh hukuk hakimini bağlar
 - C) Benzer konuda karar veren tüm hakimleri bağlar
 - D) Kural koyan hâkimi de diğer hakimleri de bağlamaz
 - E) Tüm hukuk mahkemelerinin hakimlerini bağlar
- 7) Herhangi bir hukuk kuralının bulunmaması durumunda aşağıdakilerden hangisi mevcuttur?
- A) Hukuk boşluğu
 - B) Kural içi boşluk
 - C) Kanun boşluğu
 - D) Örtülü boşluk
 - E) Kurallı boşluk

- 8) Aşağıdakilerden hangisi Türk Medeni Kanunu'nun 3. kitabı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Miras Hukuku
B) Eşya Hukuku
C) Aile Hukuku
D) Kişiler Hukuku
E) Borçlar Hukuku
- 9) Aşağıdakilerden hangisi hukukun amaçları ve işlevleri arasında sayılamaz?
A) Toplumsal düzeni sağlamak
B) Adaleti sağlamak
C) Hukuki güvenliği sağlamak
D) Toplumsal yararı sağlamak
E) Herkesin kendi eliyle hakkını almasını sağlamak
- 10) Hâkim önüne gelen uyuşmazlığa yazılı hukuk kurallarında uygulanacak hüküm bulamazsa hangi yönetime başvurur?
A) Hukuk yaratmalıdır.
B) Takdir yetkisini kullanmalıdır.
C) Yorum metoduna başvurur.
D) Örf adet kuralına bakmalıdır.
E) Örf adet hukuku kuralına bakmalıdır.
- 11) Medeni Hukukun kaynaklarına ilişkin olarak aşağıdakilerden ifadelerden hangisi yanlıştır?
A) Türk Medeni Kanunu m.1'de geçen kanun sözcüğü geniş yorumlanmalı, yazılı hukuk kuralı olarak anlaşılmalıdır.
B) Uluslararası anlaşmalar da medeni hukukun kaynağıdır.
C) Medeni hukukun yazılı olmayan kaynağı örf adet kuralıdır.
D) Medeni hukukun yardımcı kaynakları yargı kararları ve bilimsel görüşlerdir.
E) Hâkimin yarattığı hukuk kuralı somut olay için bağlayıcı ancak benzer olaylar için bağlayıcı değildir.
- 12) "Kişilik hakkı herkese karşı ileri sürülebilir ve herkes tarafından da ihlal edilebilir.". Bu ifade kişilik hakkının hangi özelliğini tanımlar?
A) Mutlaktır.
B) Zamanaşımına uğramaz.
C) Kişiye sıkı sıkıya bağlıdır.
D) Devredilmez ve vazgeçilmez.
E) Şahıs varlığı haklarındandır.
- 13) Yeni yürürlüğe giren bir kanun, yürürlük tarihinden önce meydana gelen olaylara uygulanamaz. Bu ilke aşağıdakilerden hangisiyle ifade edilir?
A) Kıyas yasağı
B) Kanunların yer bakımından uygulanması
C) Geçmişe yürümezlik ilkesi
D) Kamu düzeni
E) Zaman bakımından uygulanma ilkesi

14) Aşağıdakilerden hangisi mutlak haklardan değildir?

- A) Kişilik Hakları
- B) İntifa Hakkı
- C) Velayet Hakkı
- D) Fikri Haklar
- E) Önalım Hakkı

15) I. Önceki yasa özel, sonraki yasa genel ise genel yasa özel yasayı yürürlükten kaldırır.

II. Önceki yasa genel, sonraki yasa özel ise özel yasa kendi alanına giren konularda genel yasa hükümlerini yürürlükten kaldırır.

III. Önceki ve sonraki yasadaki her ikisi de özel nitelikte ise sonraki yasa önceki yasayı yürürlükten kaldırır.

Hukukun zaman bakımından uygulanmasına ilişkin yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Pratik Çalışmanın Hazırlanmasında Yararlanılan Kaynaklar:

Altunkaya, Mehmet, Sert Sütçü, Selin, Karauz, Agah Kürşat, Demirbaş, Feride, Özay, Osman Levent, Eşya Hukuku Pratik Çalışmaları, Ankara 2021.

Kılıçoğlu, Ahmet M., Kılıçoğlu Yılmaz, Kumru, Medeni Hukuk Pratik Çalışmaları, Ankara, 2020.

İkizler, Metin, Tüzüner, Özlem (ed.), Medeni Hukuk – I Pratik Kitabı, Ankara, 2021.

Ünal, Mehmet, Aral, Fahrettin, Başpınar, Veysel, Ozanoğlu, Hasan S., Medeni Hukuk Pratik Çalışmaları, Ankara 2015.